

OVERVINTRENDE EFTERAFGRØDER BØR NEDMULDES VED FØRST GIVNE LEJLIGHED

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det er vigtigt at nedmulde eller nedvisne overvintrende efterafgrøder tidligt. Der bør være mindst 1-2 uger fra nedmuldning af en efterafgrøde af rajgræs til såning af hovedafgrøden.

Det er vigtigt at nedmulde eller nedvisne overvintrende efterafgrøder tidligt. Rajgræs kan være særligt svær at destruere, og der bør derfor være mindst 7-14 dage fra nedmuldning eller evt. nedvisning af en efterafgrøde af rajgræs til såning af hovedafgrøden i foråret.

Tidlig og grundig nedmuldning er især vigtig i meget vinterfaste efterafgrøder som rajgræs, rødsvingel, engrapgræs, vinterraps, cikorie og vintersæd. På grund af nedbør omkring høsten i 2019 er mange efterafgrøder sået sent, og derfor vil væksten i mange marker være sparsom. Dog har den milde vinter og det varme efterår bevirket, at efterafgrøder som er sået tidligt, har haft en kraftig vækst, og at arter som olieræddike ikke er udvintret fuldstændigt og fortsat kan optage kvælstof. Dermed kan der også være behov for tidlig nedmuldning af korsblomstrede efterafgrøder. Ved sen nedmuldning skal man være opmærksom på, at afgrøderne kan have brugt så meget af vinternebdøren, at det kan give udfordringer med fremspiringen i et tørt forår.

Hvis tidspunktet for nedmuldning/nedvisning udsættes til sent på foråret, vil nogle efterafgrøder begynde at vokse igen, og det kan føre til at efterafgrøden mere eller mindre tømmer jorden for kvælstof om foråret, og at kvælstoffet dermed vil blive frigivet for sent i vækstsæsonen. Det er vigtigt med en grundig og tidlig nedmuldning af de overvintrende efterafgrøder, for at mineraliseringen af kvælstoffet i efterafgrøderne kan komme i gang og blive frigivet, så hovedafgrøden i 2019 kan udnytte det. Den hurtigste mineralisering og eftervirkning af kvælstof opnås, når efterafgrøden indarbejdes i jorden.

Tidligere forsøg har vist, at rug som efterafgrøde kan give udbyttetab i efterfølgende vårbyg. Derfor anbefales det at være ekstra opmærksom på tidlig destruktion, hvis man har kraftige

efterafgrødemarker med rug i ren bestand eller i blandinger, hvor rug dominerer. Se mere om effekten af rug som efterafgrøde i artiklen, "[Udbyttetab i vårbyg efter korn som efterafgrøde kan skyldes væksthæmmende effekt af rug](#)".

TEKNIKKER TIL NEDMULDNING

Den rette metode til at stoppe væksten af en efterafgrøde afhænger af arten, og skal derudover tilpasses jordbearbejdningsstrategien på den enkelte ejendom og de maskiner, der er til rådighed. Pløjning eller nedvisning og efterfølgende harvning er sikre metoder til at stoppe væksten i efterafgrøden og få ryddet op i ukrudt og spildkorn.

Der kan dog være mange argumenter for en mere skånsom jordbearbejdning, og i så fald kan tidlig nedvisning med glyphosat være tilstrækkelig. Glyphosat er helt nødvendig til nedvisning af græsefterafgrøder og overvintrende ukrudt, hvor man ikke pløjer. Ønsker man i olieræddike eller andre korsblomstrede efterafgrøder at undgå glyphosat-sprøjtningen, kan der hentes inspiration fra særligt udenlandske erfaringer med såning direkte i en efterafgrøde.

Afgrøderesterne på overfladen tilfører udover gødningsværdi en vis effekt mod ukrudt ved at dække for ny fremspiring af ukrudtsplanter. Effekten er i sagens natur størst, hvis der sås med en såmaskine, der er egnet til strip-till eller no-till – altså en såmaskine der udfører begrænset jordbearbejdning.

Ved store mængder af afgrøderester skal man ved såning med skiveskær være ekstra opmærksom på risikoen for den såkaldte "hair-pinning" – altså at skiveskærene trykker afgrøderester ned i jorden, som således ligger under kernerne med dårlig fremspiring til følge.

Du skal være opmærksom på, at overlevende græsukrudt og overvintrende flerårige ukrudtsarter normalt ikke kan bekæmpes i den etablerede afgrøde. Derfor skal efterafgrøden af olieræddike eller anden korsblomstret art stort set være fri for ukrudt.

Nedvisning af græsefterafgrøder med glyphosat i foråret

Til nedvisning af rajgræs anvendes 540-720 g glyphosat pr. ha svarende til 1,5-2,0 l af et 360 g/l glyphosatomiddel. Rødsvingel og engrapgræs kan nedvises med 1080 g glyphosat pr. ha svarende til 3 l glyphosat (360 g/l) pr. ha. Endelig anvendes 720 g pr. ha mod strandsvingel (2 l 360 g/l glyphosatomiddel pr. ha). Hvor efterafgrøden skal pløjes ned, vil det ofte være hensigtsmæssigt at nedvisne efterafgrøden i sammenfuringer og hjørner, hvor pløjningen vender planter op igen eller ikke kan dække græsset fuldstændigt.

Selv om olieræddike og andre korsblomstrede efterafgrøder efter den milde vinter kan have grønne stængler i foråret, vil planterne formentlig ikke kunne tåle jordbearbejdningen i forbindelse med tilberedning af såbed. Skulle enkelte planter skyde igen, er der gode muligheder for bekæmpelse i kornafgrøderne. Hvis du skal have afgrøder, hvor bekæmpelse af eventuel genvækst af olieræddike ikke er mulig, kan olieræddiken nedvises med 720 g glyphosat pr. ha.

LOVGIVNING

Pligtige-, husdyr-, målrettede efterafgrøder måtte nedmuldes i efteråret fra 20. oktober. Destruktionsfristen for MFO-efterafgrøder afhænger af sådatoen. Se mere om nedmuldning af MFO-efterafgrøder i "[Ændrede regler for pligtige- og husdyrefterafgrøder med virkning fra 1. august 2019](#)".

Nedmuldning af græsudlæg i majs, herunder udlæg der tæller med i "80 pct.-reglen" på kvægundtagelsesbrug, må først nedmuldes fra 1. marts 2020. Se "[Oversigt over frister og typer af efterafgrøder i efteråret 2019](#)".
